

Kod ucznia

Małopolski Konkurs Geograficzny

dla uczniów dotychczasowych gimnazjów i klas dotychczasowych gimnazjów prowadzonych
w szkołach innego typu województwa małopolskiego

w roku szkolnym 2017/2018

Etap szkolny - 16 listopada 2017 r.

Liczba punktów możliwa do uzyskania - 60

Suma punktów:

Miejsce na metryczkę

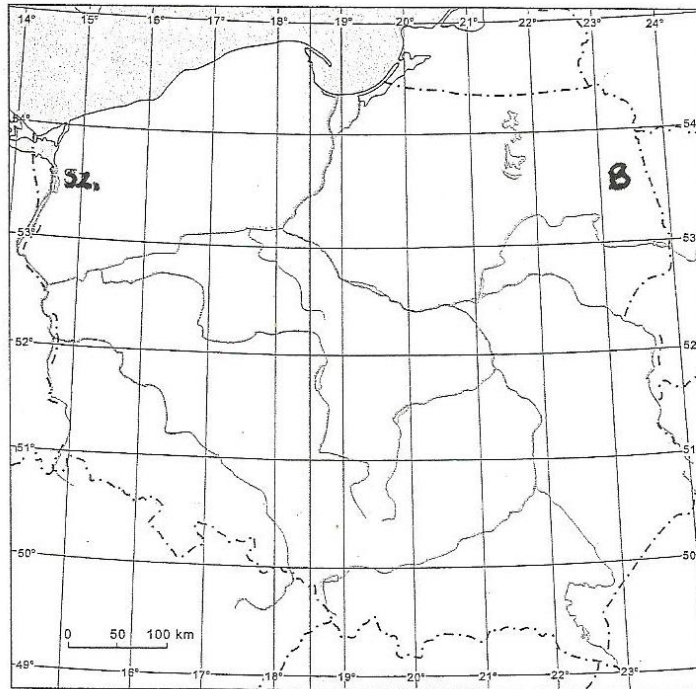
Drogi Uczniu !

1. Szkolny etap konkursu geograficznego zawiera **zestaw 21 zadań** zamieszczonych na 15 stronach arkusza konkursowego.
2. **Nie podpisuj kartek imieniem ani nazwiskiem.**
3. Na rozwiązanie zestawu masz **60 minut**. Piętnaście minut przed upływem tego czasu zostaniesz o tym poinformowany przez Komisję Konkursową.
4. Za poprawne rozwiązanie wszystkich zadań możesz uzyskać 60 punktów.
5. W zadaniach, w których masz wskazać prawidłową odpowiedź, zaznacz **kółkiem literę/cyfrę** odpowiadającą właściwej informacji.
6. Do zakreszania odpowiedzi **używaj długopisu**. Odpowiedzi oznaczone ołówkiem nie będą oceniane. Ołówek możesz używać jedynie w brudnopisie zamieszczonym na ostatniej stronie arkusza.
7. **Informacje zapisane przez Ciebie w brudnopisie nie podlegają ocenie.**
8. Pamiętaj, aby nie używać korektora. Jeśli się pomylisz, **błędną odpowiedź przekreśl symbolem X**.
9. Brak wyboru odpowiedzi lub zaznaczenie większej liczby odpowiedzi niż wskazano w poleceniu będzie traktowane jako błędna odpowiedź.
10. Staraj się aby Twoja praca była czytelna.
11. Stwierdzenie niesamodzielności pracy lub przeszkadzanie innym spowoduje wykluczenie Cię z udziału w konkursie.
12. Wyłącz telefon komórkowy, jeśli go posiadasz.

Powodzenia !

Zadanie 1 [0-2]

Do zadań 1.1, 1.2 i 2 wykorzystaj załączoną mapę konturową Polski.

1.1 Wybierz odpowiedź:

Wojtek i Adam 23 września obserwowali zachód Słońca. Wojtek mieszka w Szczecinie (Sz.), a Adam w Białymstoku (B). W którym z miast Słońce zaszło wcześniej według czasu słonecznego?

- A. Szczecinie
- B. Białymstoku
- C. Szczecinie i Białymstoku równocześnie

1.2 Zaznacz uzasadnienie:

- A. Czas słoneczny jest jednakowy na całym terytorium Polski
- B. Ziemia obiega Słońce po drodze zwanej orbitą
- C. Ziemia obraca się wokół własnej osi z zachodu na wschód
- D. Terytorium Polski znajduje się na półkuli wschodniej

Zadanie 2 [0-3]

Oceń prawidłowość informacji podanej w każdym zdaniu. **Zaznacz P**, jeśli zdanie zawiera prawdziwe informacje lub **F**, jeśli informacje są fałszywe.

Zdania	Ocena	
Czas urzędowy w Szczecinie i Białymstoku jest taki sam.	P	F
Białystok jest położony na zachód od Szczecina.	P	F
Szczecin i Białystok znajdują się w tej samej strefie czasowej - 15°E	P	F

Zadanie 3 [0-1]

Zaznacz poprawne dokończenie zdania.

W dniu równonocy wiosennej w Białymstoku (53°N, 23°E) Słońce górowało na wysokości:

- A. 60° 33'
- B. 13° 33'
- C. 27° 33'
- D. 37° 00'

Zadanie 4 [0-4]

Fotografia przedstawia widomą wędrówkę Słońca w dniu przesilenia letniego w wybranym miejscu na Ziemi.

Źródło: Fot. B. Stablyk

4.1 Zaznacz poprawne dokończenie zdania.

Przedstawione na fotografii miejsce obserwacji położone jest

- A. na zwrotniku Raka
- B. w umiarkowanej szerokości geograficznej
- C. na biegunie południowym
- D. za kołem podbiegunowym północnym

4.2 Z podanych zdań wybierz te, które dotyczą ruchu obiegowego Ziemi.

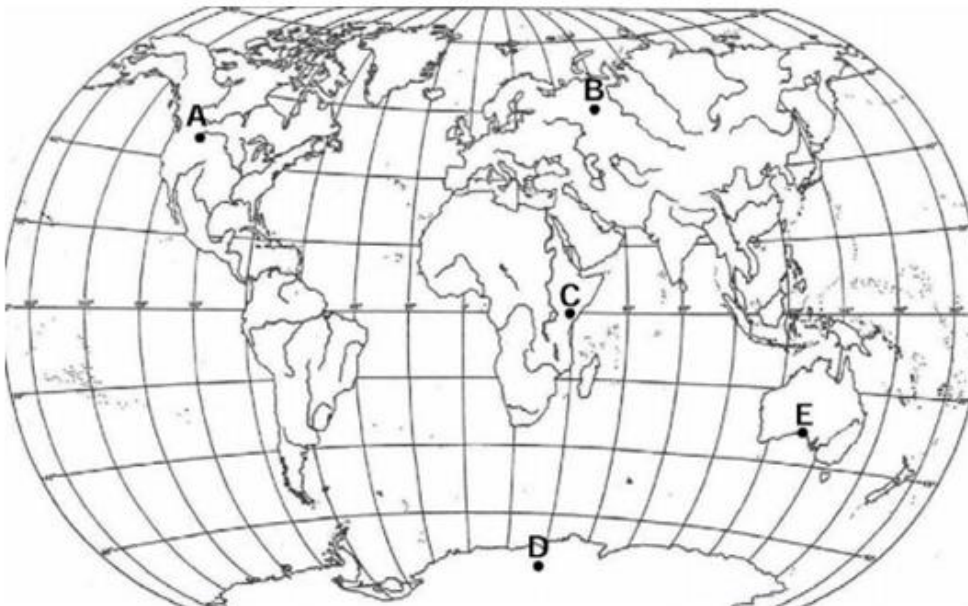
- A. Zmienna wysokość górowania Słońca nad horyzontem
- B. Następowanie po sobie dnia i nocy
- C. Występowanie astronomicznych pór roku
- D. Spłaszczenie Ziemi na biegunach
- E. Zmiana miejsca wschodu i zachodu Słońca

Zadanie 5 [0-4]

Na konturowej mapie świata zaznaczono położenie wybranych punktów na Ziemi i opisano je literami od A do E.

5.1 Zaznacz poprawną odpowiedź.

W którym z zaznaczonych na mapie punktów 22 czerwca występuje noc polarna?

1. E 2. A 3. B 4. D 5. C

5.2 Oceń prawidłowość informacji podanej w każdym zdaniu.

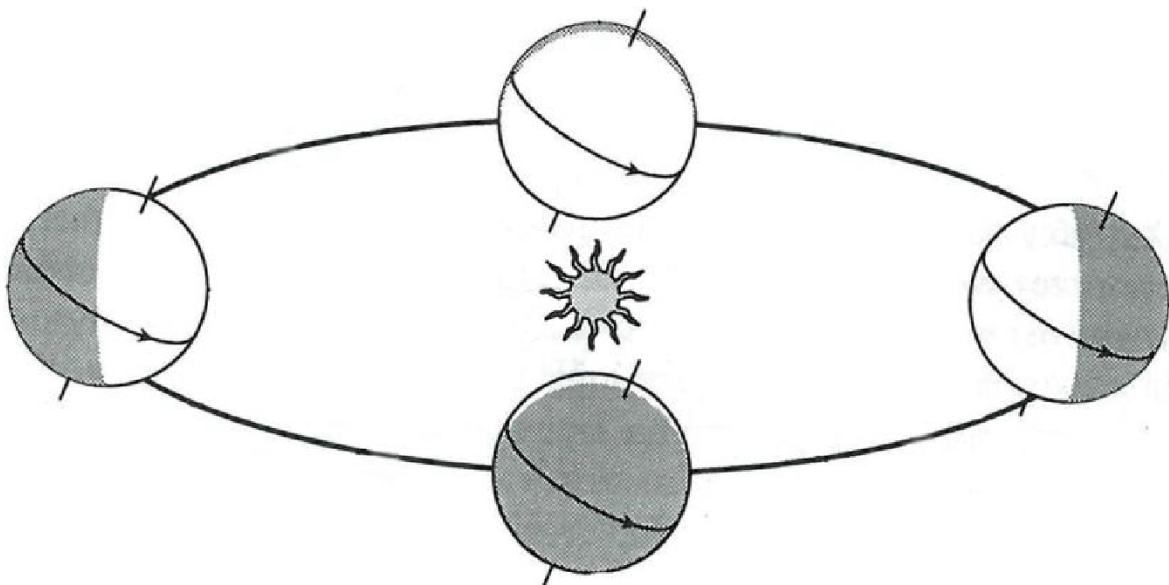
Zaznacz P, jeśli zdanie zawiera prawdziwe informacje lub F, jeśli informacje są fałszywe.

Zdania	Ocena	
	P	F
W miejscowości C Słońce znajduje się w zenicie więcej niż jeden raz w ciągu roku	P	F
W miejscowości E Słońce góruje 22 czerwca po północnej stronie nieba	P	F
W miejscowości A Słońce nigdy nie znajduje się w zenicie	P	F

Zadanie 6 [0-4]

Schemat przedstawia obieg Ziemi wokół Słońca.

Na podstawie własnej wiedzy i analizy schematu oczeń prawdziwość zdań przedstawionych w tabeli.

Zaznacz P, jeśli zdanie zawiera prawdziwe informacje lub F, jeśli informacje są fałszywe.

Zdania	Ocena	
Każde kolejne położenie osi ziemskiej w ruchu obiegowym Ziemi, jest równoległe do poprzedniego.	P	F
Oś ziemiska w czasie ruchu obiegowego Ziemi wokół Słońca jest nachylona do płaszczyzny orbity pod kątem 23° 26'.	P	F
Ruch Ziemi wokół Słońca odbywa się po torze zwanym orbitą.	P	F
W czasie rocznym obiegu naszej planety wokół Słońca zmienia się odległość Ziemi od Słońca.	P	F

Zadanie 7 [0-1]

Wybierz z zestawu mapę o największej skali:

- A. 1 cm – 3 km
- B. 1 cm – 300 m
- C. 1 cm – 30 km
- D. 1 cm – 600 m

Zadanie 8 [0-1]

Na mapie w skali 1 : 25 000 odległość w linii prostej między miastami A oraz B wynosi 7 cm. Ile wynosi odległość w linii prostej między tymi miastami w terenie?

Wybierz poprawną odpowiedź

- A. 175,5 km
- B. 17,55 m
- C. 175,5 km
- D. 1,75 km

Zadanie 9 [0-1]

Zaznacz poprawne dokończenie zdania wybierając właściwą odpowiedź spośród podanych.

Mapa geologiczna Polski jest mapą:

- A. turystyczną
- B. tematyczną
- C. topograficzną
- D. przeglądową

Zadanie 10 [0-2]

Uporządkuj podane wydarzenia geologiczne według kolejności ich występowania. Wpisz odpowiednie litery do zaznaczonych kwadratów.

Wydarzenia: E. pierwsze ślady życia, C. rozwój drzewiastych skrzypów i paproci
B. fałdowanie kaledońskie (orogeneza), A. zlodowacenie na półkuli północnej, D. wyginięcie dinozaurów.

najstarsze

najmłodsze

Zadanie 11 [0-3]

Z podanych zdań wybierz te, które są czynnikami klimatotwórczymi:

- A. ciśnienie atmosferyczne
- B. odległość od morza
- C. temperatura powietrza
- D. prądy morskie
- E. ukształtowanie terenu

Zadanie 12 [0-5]

Wskaż w trzeciej kolumnie tabeli dokończenie każdego zdania tak, aby zdanie prawidłowo wyjaśniało wybrany termin.

Wyjaśnienie		Termin
I	Stany przebiegu pogody oraz jej składników cyklicznie powtarzające się przez wiele lat na danym obszarze to	A. pogoda B. klimat
II	Linie łączące miejsca o takiej samej temperaturze powietrza to	A. izotermie B. izohiety
III	Strumienie niosące wody cieplejsze/zimniejsze od wód otaczających to	A. prąd morski B. monsun
IV	Stały wiatr o umiarkowanej sile, wiejący od zwrotników ku równikowi to	A. fen B. pasat
V	Układ ciśnienia atmosferycznego, w którym wartości ciśnienia wzrastają ku centrum, a prądy powietrza skierowane są na zewnątrz to	A. wyż baryczny B. niż baryczny

Zadanie 13 [0-4]

Na podstawie danych meteorologicznych ze stacji Reykjavik odczytaj informacje i wykonaj obliczenia:

Stacja	Wys. w m n.p.m.		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
Reykjavik	18	T	-0,8	0,3	0,5	2,6	6,3	9,6	11,3	10,6	7,8	4,3	1,4	0,0	4,5
		O	99	89	79	61	51	51	51	52	91	90	96	98	908

13.1 Uzupełnij zdania

- Najwyższa temperatura powietrza wystąpiła w miesiącu i wynosiła °C.
- Najniższa temperatura powietrza wystąpiła w miesiącu i wynosiła °C.
- Amplituda temperatury powietrza wynosi: **A.** 11,4 **B.** 12,1 **C.** 14,2 **D.** 12,4

13.2 Zaznacz poprawne dokończenie zdania.

Przebieg temperatury powietrza i opadów atmosferycznych na stacji Reykjavik ma cechy typowe dla klimatu

- A. umiarkowanego kontynentalnego
- B. śródziemnomorskiego
- C. umiarkowanego morskiego
- D. zwrotnikowego suchego

Zadanie 14 [0-3]

Wybierz spośród podanych prądów morskich, prądy zimne.

- A. Benguelski
- B. Zatokowy
- C. Zachodnioaustralijski
- D. Północnorównikowy
- E. Labladorski

Zadanie 15 [0-4]

Spośród podanych w tabeli zestawów I - IV **zaznacz dwa**, w których poprawnie przyporządkowano wymienione strefy klimatyczne, typ klimatu, formację roślinną, obszar występowania.

Zestaw	Strefa	Typ klimatu	Formacja roślinna	Obszar występowania
I	gorąca	równikowy wybitnie wilgotny	sawanna	Kotlina Konga, Nizina Amazonki
II	gorąca	zwrotnikowy suchy	pustynia	Sahara
III	umiarkowana	umiarkowany ciepły morski	lasy iglaste	Półwysep Bretoński
IV	zimna	klimat polarny	pustynia lodowa	Antarktyda

Zadanie 16 [0-1]

Zaznacz przyczynę odchylenia się kierunku wiatrów w układach barycznych (wyżej i niżej) na półkuli północnej i południowej.

- A. spłaszczenie Ziemi na biegunach
- B. występowanie pasm górskich
- C. siła Coriolisa
- D. rozkład mórz i oceanów

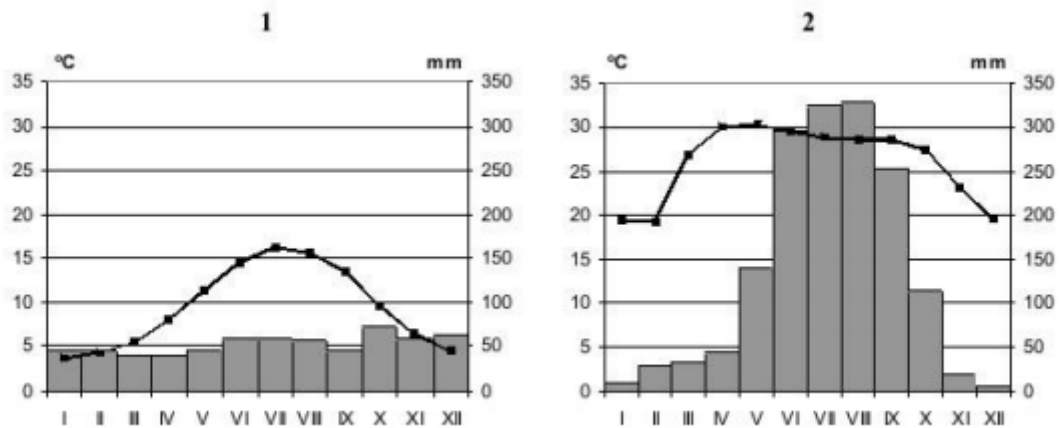

Zadanie 17 [0-2]

Wykresy przedstawiają przebieg temperatury powietrza (°C) i sum opadów atmosferycznych (mm) dla dwóch stacji klimatycznych.

Uzupełnij tabelę wykorzystując informacje podane poniżej.

Typ klimatu: umiarkowany morski, zwrotnikowy monsunowy, równikowy wilgotny, śródziemnomorski

Nr wykresu	Typ klimatu
1.	
2.	

Zadanie 18 [0-3]

Na podstawie podanych informacji i własnej wiedzy uzupełnij tabelę wpisując nazwę chmury i piętro jej występowania.

piętra występowania chmur : niskie, średnie, wysokie, niskie i średnie

nazwa: chmura burzowa, chmura kłębiasta, chmura pierzasta, chmura warstwowa

Charakterystyczne cechy	Nazwa	Piętro występowania
Pojedyncze chmury o wyraźnie zarysowanych konturach. Składają się tylko z kropeł wody. Są puszyste w górnej partii, a płaskie u podstawy. To typowe chmury dla lata, rozwijają się do południa, a wieczorem zanikają. Zwiastują słoneczną pogodę.		
Chmury zakrywające zazwyczaj Słońce całkowicie. Wyglądem przypominają postać jednolitej białej lub szarawej warstwy. Składają się z kropełek wody jak i kryształków lodu. Przynoszą opady deszczu lub śniegu.		
Chmury o kształcie delikatnych włókien lub pasemek lekko przysłaniających Słońce. Składają się z kryształków lodu. Nie dają opadów. Ich pojawienie się na niebie zapowiada zmianę pogody.		

Zadanie 19 [0-4]

Poniżej podano nazwy obiektów/zjawisk występujących w różnych regionach świata. **Przyporządkuj** nazwie obiektu/zjawiska jego występowanie na Ziemi i **wpisz** cyfrę przy ich oznaczeniach:

Nazwy obiektów/zjawisk	Obszary występowania na Ziemi
A. las równikowy	1. Alpy, 2. Sahara, 3. Karpaty, 4. Nizina Amazonki, 5. Azja Południowo-Wschodnia , 6. Wielka Równina Prerii, 7. Równina Senergetii
B. monsuny	
C. sawanna	
D. step	

A

B

C

D

Zadanie 20 [0-5]

20.1 Na podstawie zamieszczonego tekstu i własnej wiedzy **ocenić** prawdziwość stwierdzeń podanych w tabeli.

Zaznacz P (prawda) lub F (fałsz).

Większość z zielonych inwestycji powstających w Polsce stanowią wiatraki. Inwestorzy planują budowę farm o mocy kilkudziesięciu tysięcy MW w całym kraju. Aktualnie udział energii z wiatru w bilansie energetycznym Polski wynosi 1352 MW, czyli 2,7%. Do roku 2020 ma zwiększyć się udział "energii zielonej" w tym wiatrowej do 15,3%. Na razie PSE - operator zarządzający bezpieczeństwem energetycznym kraju, wydał zgodę na przyłączenie do sieci blisko 9 tys. MW. Praktycznie wyczerpał swoje możliwości przyłączania farm wiatrowych do sieci na północy kraju. Tam gdzie inwestorzy chcą budować najwięcej farm. Powód – niewystarczające tempo inwestowania w budowę i modernizację sieci przemysłowej i dystrybucyjnej na terenie niemal całego kraju...

(Dziennik Gazeta Prawna nr 167/2011).

Lp.	Stwierdzenia	Ocena	
1.	Polska dzisiaj z wiatru uzyskuje 23,5% wytwarzanej energii elektrycznej	P	F
2.	Najwięcej farm wiatrowych inwestorzy chcą budować na północy Polski	P	F
3.	Polska planuje do 2020 r. zmniejszenie produkcji energii elektrycznej z węgla kamiennego, a zwiększenie z tzw. zielonych inwestycji	P	F

20.2 Na podstawie własnej wiedzy podaj dwa argumenty, uzasadniające zwiększanie udziału produkcji energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii w Polsce.

1.

2.

Zadanie 21 [0-3]

Wybierz z podanych zdań, te które charakteryzują kraje położone na Półwyspie Skandynawskim.

- A. duża gęstość zaludnienia
- B. wysoka produkcja energii elektrycznej przypadająca na jednego mieszkańca
- C. różnorodność upraw od pszenicy i ziemniaków po owoce cytrusowe
- D. przeciętna długość życia mieszkańców przekracza 80 lat
- E. wysoki dochód na jednego mieszkańca

BRUDNOPIS